

عنوان مقاله:

جنبش های اجتماعی شهروندان در شاهنامه (بررسی موردی قیام کاوه آهنگر و گردن فرازی بندوی و گستم)

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 15، شماره 57 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

رسول رستمی - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

محمدرضا راشد محصل - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

مجیدرضا خزائی وفا - استادیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

خلاصه مقاله:

شهروند و شهروندی، اصطلاحاتی نسبتاً نوظهور در پهنه مطالعات جامعه‌شناسی و علوم سیاسی است. شهروند همواره در یک رابطه دوسویه تعریف شده است؛ او فردی است که از سویی برخوردار از حقوق سیاسی و مدنی است و از سوی دیگر، در برابر قانون موضوعه، وظایفی دارد. جنبش‌های اجتماعی، بر کوششی جمعی ناظر است که طی آن افراد به آرمان‌های از پیش تعیین‌شده می‌رسند. جنبش‌های اجتماعی با اهدافی مشخص و توسط نهادهایی غیر رسمی صورت می‌گیرند. البته در شاهنامه، واژه شهروند نیامده است. فردوسی گاه از واژه شهری در مقابل سپاهی برای متمایز کردن غیر نظامیان از نظامیان سود جسته است اما واژه ایرانیان طبق شواهدی که در تحقیق به دست آمده است و نیز براساس تعریف شهروند در فرهنگ‌های جامعه‌شناسی و علوم سیاسی بر شهروندان ایرانی در شاهنامه اطلاق شده است. دو جنبش منتخب (یکی از بخش حماسی شاهنامه و دیگری از بخش تاریخی آن) بر حضور پررنگ و مشارکت همه جانبه شهروندان ایرانی در جنبش‌های اجتماعی جهت تحقق عدالت و دادگری گواه است. این تحقیق به روش تحلیلی و توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و الکترونیکی انجام شده است.

کلمات کلیدی:

شاهنامه، شهروند، جنبش های اجتماعی، کاوه آهنگر، بندوی و گستم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1734970>

